

Cuvântul Ardealului

Apără zilnic și zilele după sârbă-
toasă. Redacția și Administrația
Strada. 1. Anului No. 6. Telefon No. 156

Ziar de propagandă națională

Abonamentul pe an 800 Lei, pe jumătate
de an 400 Lei, pe un sfert 200 Lei, pe
lună 70 Lei. Pentru America pe an 5 dolari

Mormintele Eroilor

Abia ne-am desmetecit din ebulliunea războiului mondial, — nici bucuria nu ne-a fost desăvârșită, până când am și uitat de cei, cari, din Eliseul binemeritat ne privesc îndurerăți și mahniiți, pentru desinteresarea cu care neglijăm micul obol ce ni-l cer, de a le cinsti osemintele lor sfinte intrate înainte de vreme la odihna de veci, spre a ne înfăptui vi-surile de veacuri, întregirea Neamului!

Pompa, balurile, petrecerile de tot soiul și desfătările sufletești nu sunt de loc stingherite de memoria acestor martiri ai Neamului! Sunt uitați, ca și când ar fi la întunecul vecinic condamnați, deși lor este în iconostasul Bisericii Națiunii!

Florile depuse pe mormintele lor, au veșezit. Cu lacrimi în ochi au fost depuse în semn de devotament, lacrimile au umezit trupul plin de sânge și mutilat ai eroilor și pe cât de mare a fost durerea ce sfășia inimele noastre,

atât de scurt a fost timpul cât aceste dulci dureri, pe atunci cu adevărat simțite, au sălășluit în sufletele noastre, a celor cari ne desmierdăm în bunătațile asigurate prin sacrificiile lor!

Cimitirele Eroilor căzuți pentru neam și Țară, sunt pustii și crucile căzute la pământ, peste mormintele Lor, par'că voesc să se ascundă, văzând cu câtă ignoranță și indiferență este cercetat Templul Națiunii!

Locul, unde n'ar merita să păsească nici picior de om, este călcat de dobitoace, în loc să fie grădina cea mai frumoasă — în multe locuri — a-i-măine devine locul de desfătare al rămăroilor omnivori, ba să nu ne mire că azi mâine vedem, cum câinii mblăciolanele sfinte a eroilor noștri în gură!

Ce răsplată vom primi oare dela cel de sus dacă, mai persistăm în aceasta deviziune față de memoria lor!

Oprește-te omule!

Tatăl, fratele, copilul tău mort în războiu strigă să-i îngrijești mormântul!

Societatea „MORMINTELE EROILOR” se îngrijește în locul tău, dar ca să se îngrijească:

Dă-i bani, cât poți, după puterea ta!

Donățiuni, înscrieri de membri se fac aici la noi. Cere chitanță.

Dacă ești cinstit, dă! E datoria acelui viu, să nu uite morții războiului!

Sutele de mii și milioane sunt prădate pentru construirea palatelor fantastice, cari îngrădesc și cuprind în ele trupurile celor cari se desfătează asemeni bogatului Lazăr, pe când celor, cari au realizat și asigurat ceace suntem și ce avem, nimeni nu ar sacrifica să le facă măcar împrejmuire a locului lor de odihnă, unde să poată baremi odihni în pace... chiar uitați de ingrații supraviețuitori!

Până când atăta ingratitude din partea noastră!

Nu așteaptă Ei, să-i cinstim, dar baremi odihnă să aibă... deși sunt uitați de noi, cer doar ca trupurile lor mutilate să nu fie expuse de a fi împrăstiate și necinstite de animale!

Incunjurând sfânta lor memorie, să împrejmuiim și să prefacem în grădini eterne cimitirul lor!

M.

Donățiunea ministerului artelor — „Palatului Cultural” din Arad

Săptămâna trecută cu ocazia petrecerii dlui ministru Vasile Goldiș în Arad a vizitat și instituțiunea Palatului Cultural.

Dl ministru a fost invitat de către direcțiunea Palatului Cultural, ca să vadă cele două busturi ale lui Xenopol și Ceșbuc în gips, de către sculptorul nostru Gh. Groza.

Dl ministru s'a pronunțat favorabil asupra celor două busturi și a încredințat pe dl director al Palatului Cultural ca în zilele aceste să le transporte la București, unde vor fi turnate în bronz.

Tot atunci dl ministru a comunicat vestea îmbucurătoare, că donează din partea Ministerului Cultelor și Artelor 20 de tablouri, pentru pinacoteca Palatului Cultural.

Dl ministru satisface o mare dorință a conducătorilor acestei instituțiuni, de a obține tablouri românești pe seama pinacotei și face o mare danie prin cele 20 de tablouri, publicului din Arad.

Oricâte eforturi s'au făcut până în prezent — și avem deja o seamă de pictori români reprezentați în galeria de picturi a Palatului Cultural — to-

tuși bugetul n'a putut permite ca să precumpănim arta plastică străină din Palatul Cultural.

Dl ministru a vizitat și muzeul etnografic, care e pe cale de a fi înființat într'unul din apartamentele Palatului Cultural. Dsa a promis că va trimite din minister un specialist în materie de acest fel de muzeu, care îl va aranja după instrucțiunile și modelul Ministerului Artelor.

Dl Vasile Goldiș, fiind totodată și președintele asociației „Astra” s'a interesat de aproape de mersul ei, a vizitat biroul „Astrei” și localul care este destinat pentru „Căminul Cultural” al „Astrei”. Dl ministru a lăsat să se deschidă cât de curând acest cămin deocamdată și numai în cele patru camere pe cari le are în posesiune.

Congresul sovietelor

Moscova. — Al patrulea congres general al sovietelor a fost convocat pentru ziua de 24 Aprilie, la Moscova.

Oblomov

I. Gonciarov

(Traducere din rușește de A. Frunză)

I

În strada Horochovais, într-o casă mare, ai cărei locuitori ar fi ajuns să umple o capitală de district, stătea într-o dimineață în pat, în apartamentul lui, Ilia Illici Oblomov.

Era om de vre'o treizeci și doi-treizeci și trei de ani, de statură mijlocie, de o înfățișare plăcută, cu ochi cenușii închiși, dar fără nici o expresie hotărâtă, fără nici o idee concentrată în trăsături. Gândurile i răceau libere pe față, îi fluturau în ochi, se opreau pe buzele întredeschise, se ascundeau în încrețăturile frunții, apoi dispăreau cu totul; și atunci toată fața se lumina de o căldură potolită de lene și de lipsă de grijă. De pe față lenea trecea în tot trupul, chiar în cutele halatului.

Din când în când, privirea i se întuneca de ceva ca o oboseală sau plictis; dar nici oboseala, nici uritul nu puteau să-i atunge nici o clipă de pe față moliciunea delicată și caracteristică nu numai feței, ci întregului suflet; iar sufletul lumina așa de deschis și de senin, în ochi, în zâmbet, în orice mișcare a capului, a mâinii... Un observator superficial și nepăsător, un om rece, aruncând o privire spre Oblomov, ar fi zis numaidecât: „ce fire blăjnită trebuie să fie, ce om simplu!” Un om mai pătrunzător, mai înțelegător, după ce l-ar fi privit mult, ar fi plecat cu o nedumerire plăcută, zămbind.

Culoarea feței lui Ilia Illici nu era nici brună, nici cu totul palidă, ci nehotărâtă, sau părea așa poate, fiindcă

Oblomov devenise budet parcă înainte de vreme, din lipsă, fie de mișcare, fie de aer, ba poate și de una și de alta. Luat în totul, trupul lui, judecând după culoarea mătă, prea albă a gâtului, a mâinilor grăsuții, a umerilor lui molatici părea prea delicat pentru un bărbat.

Mișcările lui, — chiar când Ilia Illici părea îngrijorat, — erau stăpânite de aceeași moliciune delicată și de un fel de lene, care nu era lipsită de grație. Când din suflet îi răsărea pe față un nor de grijă — privirea i se întuneca pe frunte se arătau mici cute, începea un joc de îndoieli, de tristeță, de spaimă; dar neliniștea aceasta i se întipărea rareori sub forma unei idei deslușite, și mai rar încă trecea în hotărâre. Toată îngrijorarea se sfârșia într'un oftat și cădea în apatie sau somnolență.

Cât de bine se potrivea costumul de casă cu trăsăturile potolite și trupul molatic al lui Oblomov! Era într'un halat de stofă persiană, adevărat halat oriental, fără cea mai mică aluzie la Europa, fără ciucuri, fără catifea, fără

talie, foarte încăpător, încât Oblomov se putea înfășura cu el de două ori. Mănecele, după invariabila modă orientală, mergeau dela degete spre umăr tot mai largi și mai largi. Halatul acesta, cu toate că și pierduse culoarea proaspătă de odinioară, și pealocuri își înlocuise lustrul firesc cu unul câștigat prin serviciu, tot mai păstra încă strălucirea culorii orientale și soliditatea stofei. Halatul avea apoi în ochii lui Oblomov un noian întreg de merite neprețuite: e moale, unduios; trupul nici nu-l simte; ca un rob ascultător, se supune celei mai ușoare mișcări a trupului.

Acasă, Oblomov umbla întotdeauna fără cravată și fără vestă, fiindcă îi plăcea să fie liber și comod. Pantofii îi avea lungi și largi; când își cobora picioarele din pat, nemerea în ei deodată, fără să se nite.

A sta culcat, pentru Ilia Illici nu era nici necesitate, ca pentru un bolnav, sau ca pentru un om care vrea să doarmă; nici înțâmplare, ca pentru unul obosit, nici plăcere, ca la cei leneși: era o stare normală. Când era

Controlul militar al Ungariei

— Suprimarea acestui control, cerută de guvernul din Budapesta, e potrivnică intereselor păcii. — Avizul probabil al Micii Înțelegeri —

Urmărind aceeași politică de eludare a tratatelor de pace, guvernul ungar, în ciuda repetatelor sale declarații de lealitate, a cerut acum o săptămână din nou, Conferinței ambasadurilor să i se suprimă controlul militar, la care Ungaria este supusă în vederea executării întocmai a clauzelor militare ale tratatului dela Trianon.

Ungaria a făcut acest demers, încurajată de deciziunea Conferinței ambasadurilor asupra suprimării controlului dela Trianon.

Ungaria trebuie să fie sperat că actuala situație politică destul de confuză din Europa, cum și jocul dublu pe care-l face față de Italia și Jugoslavia, vor fi în favoarea cerei ei.

Controlul militar al Ungariei a fost stabilit prin tratatul dela Trianon.

În articolul IV al acestui tratat, se prevede că controlul va fi făcut de o comisie interaliată cu sediul la Budapesta, iar în capitolul V, sunt enumerate clauzele militare obligatorii; formarea unei armate, limitată numeric, de voluntari; interzicerea pregătirii comandamentelor și a războiului; limitarea fabricării armelor și munițiilor și interzicerea importării lor; prohibirea creierii unei aviații militare, etc.

În ce privește suprimarea acestui control, ea poate fi obținută pe baza unei simple deciziuni a Conferinței ambasadurilor, în cazul când țările aliate ar constata, că Ungaria a executat toate clauzele tratatului și că raporturile politice dintre Ungaria și aliați fac inutil acest control.

În caz de suprimare, controlul urmează să fie înlocuit printr-o simplă supraveghere din partea Societății Națiunilor.

Pe baza acestei latitudini a Conferinței ambasadurilor, guvernul din Budapesta și-a făcut și acum cererea de suprimare a controlului militar. Cererea a fost întovărășită de o extraordinară propagandă prin presa pe pretutindeni, — propagandă care a pătruns până în presa interesată împotriva-i.

Această campanie de presă urmărea îndoiți țintă: de a convinge de departe, că Ungaria ar fi executat toate clauzele tratatului dela Trianon, — iar pe de altă, să zdruncine organismul în drept și dator să se opună satisfacției cererii maghiare, adică Mica Înțelegeri.

Astfel am văzut pe rând lansându-se dela Budapesta tot soiul de știri false, menite să facă să cadă în cursă în special presa Micii Înțelegeri. Printre aceste e destul să remarcăm faimoasa »bombă« cu voiajul contelui Bethlen la Roma în scopul de a trata,

între altele... căsătoria principesei noastre Ileana cu arhiducele Albrecht în vederea restaurării monarhiei în Ungaria, acum și știrea mai recentă, dar tot atât de falsă, că cererea ungarească și fost admisă de Conferința ambasadurilor.

Cum a fost primită cererea guvernului maghiar s'a putut vedea mai cu seamă din presa franceză.

Conferința ambasadurilor a decis, cum era firesc, să ceară asupra acestei chestiuni avizul Micii Înțelegeri, adică al organismului reprezentând cele țări aliate, care sunt mai direct interesate ca situația militară a Ungariei să nu constituie o primejdie pentru pacea câștigată cu atâtea sacrificii.

După informațiile pe care le avem informații întărite și de presa oficioasă jugoslavă — Mica Înțelegeri nu și-a dat avizul până acum, iar în ce privește memoriu anunțat de ziare favorabile Ungariei și defavorabile Micii Înțelegeri, că ar fi fost înaintat Conferinței ambasadurilor de guvernele din Praga, București și Belgrad, e cert că n'a fost încă înaintat.

Care poate fi avizat Micii Înțelegeri? Răspunsul la această întrebare reiese din însăși atitudinea guvernului ungar.

Într'adevăr, cu toate declarațiile repetate asupra localității și pacifismului Ungariei, făcute de reprezentanții ai guvernului din Budapesta, situația nu e de natură a risipi bănuielele legitime ale României, Jugoslaviei și Cehoslovaciei. Chiar dacă n'ar fi în această privință decât finalul surprinzător al procesului falsificatorilor de bancnote și revelațiunile unui ziar vienez asupra existenței unor imense depozite secrete de arme și munițiuni în Ungaria occidentală, și tot ar fi destul ca statele aliate din Mica Înțelegeri să constate că statul maghiar e departe de a fi executat clauzele tratatului dela Trianon și că raporturile politice dintre Ungaria și aceste țări reclamă și mai departe menținerea controlului militar.

În consecință, avizul Micii Înțelegeri nu credem că va putea da motiv Conferinței ambasadurilor să decidă suprimarea controlului.

Stalin grav bolnav

Paris. — Ziarul socialistilor ruși dela Berlin află din Moscova, că Stalin, actualul dictator al Rusiei, e grav bolnav de stomac și de malarie.

Stalin a ținut până acum în secret boala, starea lui agravându-se, însă, s'a deslășuit prietenilor săi intimi.

Comitetul care conduce Rusia e oare îngrijorat de acest lucru.

Balul studenților școlii politehnice din Timișoara — la Arad

În urma exemplului dat de către marele dictator al Italiei, Ducele Benito Mussolini, care în urma unor vizite făcute la localurile nocturne, dancin-guri și șantane, a dat ordin că, »toate acele localuri, unde se dansează, să fie închise la miezul nopții«. Dl gen. Eracle Nicoleanu, prefectul poliției din capitală, inspirat de acest ordin să-nătos, luat de marele dictator Mussolini, a dispus că, localurile unde se dansează să fie puse la o anumită taxă pe oră și anume, după cum urmează: Dela orele 4 până la orele 9 suma de lei 2000 pe oră. Dela 9—12 lei 3000 pe oră și dela 12 ore câte 5000 lei pentru fiecare oră. Aceste sume, se vor încasa în plus atunci, dacă serata ori balul etc. este cu antreu. Controlul se va face de către organele polițienești și taxele se vor percepe de către Prefectura poliției de Stat.

În urma acestor dispozițiuni, balul Studenților Școlii Politehnice din Timișoara ținut în saloanele hotelului »Crucea Albă« în ziua de 3 Februarie a. c. sub patronajul nobilei doamne baroneasa Hortense Popp, a pierdut mult din succes, deoarece publicul nu era destul de bine orientat, nu se știa, se ține ori nu se ține balul. Cu toate acestea, rezultatul este mulțumitor. Între cei invitați, am remarcat pe dl Vasile Boneu, prefectul județului Arad, dl dr. Ștefan Angel, primarul orașului, dl baron Popp, dl șef inginer Mureșanu Ioan, etc. Doamnele: dna dr. D. Gherman, dna Păcășian, dna col. Păunescu, dna Simea, dna Popovici, dna Nedelcu, dna Iacobi, dna Mureșean, dna Frăușan Traian, dna Tomi, dna Staici inginer, dna Vincent, dna Burza, dna Gyepperi, Dșoarele Piso, dra Igna, dra Filschotez, dra Simea, Surorile Cornea, dra Nedelcu, dra Lenuta Gherman, dra Anzi Becka, dra Elle Becka, dra Fulvia Păcășian, dra Rozalia Ardelean, Damianov, Nuți Totorean, și încă multe.

Serbarea s'a început cu »Hora« pe care n-au știut-o s'o danseze liner'mea noastră și a urmat să continue toată noaptea, fără întrerupere »Charleston« pe care îl dansau cu acrobatică uimitoare. Înregistrăm cu o deosebită bucurie dispozițiunile luate de către dl gen. Eracle Nicoleanu privitor la dans, căci aceste dispozițiuni au menirea să ne trezească puțin conștiința națională.

Să ne trezim odată din somnul cel de moarte în care ne adâncimă maimuțăriile dansurilor moderne, căci aceste dansuri sălbătice și ridicole, ne jigniră mult sentimentul nostru de demnitate.

Unii sfidază dansurile noastre tradiționale pentru aceste maimuțării cari sunt spre rușinea secolului în care trăim.

A fost destul din sălbătăciile vieții de azi. În urmă ne sălbăcim cu to-

tul, îndeosebi de dansul recent »Bleed bottom« care se dansează în palm-labe!

Asta ne mai lipseal!

Doamnel! Unde am ajuns! Ce zice sărmanii noștri strămoși dacă pri-vedea astfel dansându-se într'o sală, dând din mâni și din picioare!

S'ar speria de atâtea stricăciune, cu nebulie!

Să credem că... da!

Să lăsam aceasta deocamdată și grija dispozițiunilor și măsurilor în-terate în vigoare cari au menirea să regenereze întrucâtva obiceiurile de azi, la dansurile frumoase moștenite. Surpriza balului aranjat a fost, cursul de frumsețe, pe care l-a câș-gal cu majoritate de voturi, simpatică, dră Marioara Igna, oferindu-i-se un saxofon draguț.

În pauze, orchestra studenților jo-ocurile de serpentină și confetti a- distrat publicul.

Balul și-a luat sfârșit în zorii zil-în cea mai bună dispoziție, însă în-aceeași desamăgire a noastră, că la celelalte baluri, căci... numai ro-mânești nu se dansează.

I. G.

Spectacolele zilei

Teatrul orașenesc.

Marti: Repruzentație românească — Inceputul la orele 9.

Cinema Apollo.

Marti: »Cobra«, în rolul princip- cu Rodolpho Valentino. Inceputul reprezentațiilor la orele 4 și jum., 6, 7 jum. și 9.

Cinema Urania.

Marti: »Ceasul cu trei cucuruc«. Inceputul reprezentațiilor la orele 4 jum., 6, 7 jum. și 9.

Tratative comerciale între Jugoslavia și Rusia

Belgrad. — Întrucât guvernul a decis în principiu încheierea de tratat de comerț cu vreo zece țări străine Camerele de comerț și celelalte în-stituțiuni economice au fost invitate să supună guvernului propunerile lor. Camera de comerț din Belgrad so-convocat în acest scop o conferință a cercurilor economice, unde aproape în unanimitate s'a exprimat dorința de a se începe negocierea unui tratat comercial cu Rusia. Mai mulți orator au subliniat că, fără a voi să forțeze o hotărâre a guvernului, ei socotesc că un asemenea tratat ar aduce lo-loase dezvoltării economice a țării.

acasă — și Ilia Illici era aproape me-reu acasă — stătea întotdeauna culcat și totdeauna în aceeași odă de dormit și ca biurol și salon. Avea încă trei odăi, dar dădea prin ele doar dimine-țile, și încă nu în fiecare zi, ci numai când servitorul îi mătura biurolul, — ceiace nu se întâmpla în fiecare zi. În odăile acelea, mobila era acoperită cu lăvelișuri de pânză și storiurile lăsate.

Odaia în care stătea culcat Ilia Illici, părea la întâia vedere mobilată minu-nat: un biurol de mahon, două diva-nuri acoperite cu stofă de mătăasă, niște paravane frumoase, cu păsări și fructe brodate, neexistente în natură, bronzuri, portelanuri și o mulțime de bagatele frumoase. Dar ochiul încercat al unui om de gust, ar fi celit dintr-o singură privire fugară peste tot ce era acolo, numai dorința de a pășira de rău-de bine, și numai de scăpare, de-corul conveniențelor ne-năurate. Ob-lomov era preocupat desigur numai de atâtea, când își mobila biurolul. Un gust ales nu s'ar fi mulțumit cu scavne disgrațioase de mahon, cu niște etajere subrede. Spătarul unui divan se lăsasese

în jos, lemnul înclăsat, pealocuri, se dezlipise.

Același caracter îl aveau și tablou-rile, și vasele, și bibelourile.

Înșuș stăpânul de altfel, privea mo-bilialul biurolu său așa de rece și de distrat, parcă ar fi întrebat cu ochii: »cine le-a adus și le-a îngrămădit toate astea?« Din indiferența cu care Oblomov își privea proprietatea, și din indiferența poate și mai mare a servi-torului său Zachar, aspectul biurolului, dacă te uitai mai cu băgare de seamă, te izbea prin părăsire și neglijare.

Pe pereți, pe lângă tablouri, se ținea în formă de dantelă păienjenisul încărcat de praf; ogliaziile, în loc să reflecteze obiectele, puteau servi mai degrabă drept table, ca să însemni pe praful de pe ele niscaivanote. Covoarele aveau pe-le. Pe divan — un prosop ulat. Pe masă rareori nu stătea dimi-neasta, — împreună cu soluța și âre-un oscior lăsat dela masa de dejun, — fă-rămituri de pâne.

Dacă n'ar fi fost o farfurie pe masă dacă n'ar fi fost pipa abia stinsă și sprijinită de pat, sau însuș stăpânul

care stătea culcat, ai fi putut crede că aici nu trăiește nimeni, — atât de prăfuit era totul, spălăcit, și în gene-ral lipsit de urmel unei vieți ome-nesti. Pe etajere, ce e drept, se aflau, câteva cărți deschise, era o gazetă; pe biurol stătea și o călimară cu condee; dar pagiaile unde erau deschise căr-țile, se acoperisă cu praf și se în-gălbeniseră; se cunoștea că sunt pă-răsite demult; numărul gazetei era din anul trecut, iar din călimară, dacă mu-lai condeul, zbura bătăind doar vre-o muscă speriată.

Ilia Illici se trezi, împotriva obiectu-lui, foarte de vreme, pe la opt ciasuri. — E foarte îngrijat de ceva. Pe față i se arată rând pe rând, când teamă, când neliniște și necaz. Se cunoștea că-l copleşte o luptă sufletească, iar mintea încă nu-i venea în ajutor.

Se întâmplase că în ajun Oblomov primise dela țară, dela vechiul său, o scrisoare cu un conținut foarte ne-plăcut.

Se știe despre ce neplăceri poate să scrie un vechil: recoltă rea, rămășiți neplătite, scăderea venitului și altele la

fel. Deși vechiul scrisese boerului: anul trecut și anțerț scrisori de astea dar scrisoarea asta din urmă pricin- un efect tot așa de neplăcut, ca oră surpriză neplăcută.

Înadevăr, trebuie să se gândească o la oarecare măsură de luat... De altă bi-trebuie să dăm dreptate îngrijorării de din Ilia Illici: după cea dintâi scrisoară neplăcută a vechilului, primită cu cătin că- au mai înainte, Ilia Illici a și început să-și facă un plan pentru felurite schim-bări și îmbunătățiri în administrare moșiei.

După planul acesta, se presupunea fa-țel de fel de măsuri nouă: economice și polițienești și altele. Dar planul era mu-depart de a fi fost chibzuit în între-ze-gime, iar scrisorile neplăcute ale vechi-lului se repeau, îl împingeau spre po-activitate, prin urmare îi stricau linia-rea. Oblomov simțea nevoia de a în-terprinde ceva hotărât, înainte de car- isprăvi planul.

(Va urma.)

(„Viața Românească”) și

lim

Collegiul ev. reformat baron Wesseléuyi din Zălau

— Rugăminte către on. consiliu permanent din ministerul instrucțiunii publice —

Școala, unde mulți bărbați mari au primit pregătirea pentru viață, Collegiul Wesseléuyi din Zălau, nu poate să-și mai îndeplinească misiunea, nici cu, — nici fără aceleași sentimente, cu cari au fost adăpați mulți dintre marii noștri ai ardelenilor, dintre cari și azi încă sunt mulți în viață, și au un rol foarte important în conducerea muncii de consolidare a scumpei noastre Patrii.

Care a crescut acolo, în această școală, în acest collegiu, ca într-o adevărată familie, nu se poate să nu simtă o durere profundă, când vede că, sfântul locaș — deși al ungarilor, — unde a putut să vadă cum se poate pregăti linerețul numai și numai spre a fi apt în viață și — fără a fi măcar odată dojenit sau înjurat pentru că aparținea altei naționalități sau religii, totuși este apăsată, nerecunoscută ba chiar persecutată.

Pereții acestui sfânt locaș, sunt martorii noștri, ai celor cari au crescut și am fost ocrotiți aici și tot de aceiași profesori și noi de suntem sau de vom fi ascultați vom mărturisi numai bine și în favoarea lor și strigăm noi românii, românilor noștri, mai zugrumați că buni au fost și tolositori vor fi neamului românesc.

Deși unguri, profesorii și directorii au căutat să infiltreze în suflurile

noastre a românilor și celor de alte naționalități, să nu iubim religia și neamul și că aceste sunt adevăruri, cei cari judecă peste viața și moartea acestei instituții, să ceară numele românilor, cari au frecventat acest institut, și se vor convinge de cele arătate mai sus!

Pereții și bunii profesori ai școlii, par'că strigă la noi, — fii crescuți acolo, — să le dăm ajutorul.

Onorat Consiliu Permanent din Ministerul Instrucțiunii Publice, înduioșați-vă și nu-i condamnați chiar pe aceștia buni, pe când zecile de licee și alte diferite școli jidovești, și de alte naționalități, cari numai spre binele nostru nu servesc, sunt autorizate a funcționa, una câte una la mici — și scurte intervale.

Redați Collegiului din Zălau libertatea și nu vă veți înșela, precum nici în noi, aceștia cari am crescut și am fost pregătiți acolo nu Va-ji înșelați!

Școala unde am crescut și unde am fost pregătiți pentru viață în sentimente frumoase și lipsite de ura de rase, ne-o iubim, ca și copiii pe bunii lor părinți.

Un fost elev

al collegiului Alex. I. M.

Situația în China

Londra. — Ziare influente italiene, cari sunt considerate că pot reflecta în mod exact intențiunile guvernului dela Roma, continuă a comenta favorabil alitudinea Marei Britanii privitoare la Shanghai.

„Corriere della Sera“ declară că, datorită Italiei este de a fi alături de Marea Britanie. Italia trebuie să fie gata, trimițând forțe armate în China în proporție cu interesele sale din Shanghai.

Laburiștii englezi se adresează guvernului din Canton

Londra. — Varietatele organizațiunilor laburiste au adresat lui Eugene Chen, ministrul afacerilor străine cantoneze, numeroase telegrame. Arthur Henderson și George Hicks, în numele cătorva organizații laburiste, au adresat următoarea telegramă: „Organizațiun-

nile laburiste persistă ferm în dorința continuării negocierilor și cere tuturor partidelor negocie din China să facă aceste negocieri posibile“.

Situația staționară în China

Londra. — Intreaga Chină sărbătorește azi Noul an. Nici o schimbare substanțială n'a intervenit în ultimile zile, situația pare a fi ameliorată. Sir Ovalley, consilierul britanic dela Hankow, a rămas în oraș, unde e coplecită linișea.

Guvernul Marei Britanii a examinat situația creată prin refuzul lui Eugene Chen de a semna acordul provizoriu pentru noul statut al concesiunilor britanice din China. Se raportează că în consiliul de miniștri care a avut loc ieri, nu s'a luat nici o nouă hotărâre privitoare la politica față de China.

INFORMATIUNI

Propaganda antireligioasă și antinațională din Ardeal

Politia și siguranța din Cluj, făcând o descindere la secta „studenților în biblie“, din Cluj și la tipografia lor din localitate, a confiscat un mare număr de cărți de propagandă. În aceste cărți, religiile recunoscute de stat sunt atacate violent, prin calificative grosolane.

Autoritățile vor lua măsuri aspre față de această propagandă subversivă, care a provocat în Ardeal mai multe ciocniri între populații și reprezentanții bisericilor și autorităților. De asemenea, autoritățile bisericești vor porni o propagandă mai activă, pentru luminarea populației dela sate, indusă în eroare de către agenții sectelor, cari mișună în toate părțile.

Intre cărțile confiscate de autorități în ultimul timp sunt: „Taina împlinirii și „Isten bătăia“ (aceasta din urmă în limba maghiară).

Tratamentul tuberculozel prin intervenție chirurgicală

Asociația savanților germani, care s'a înființat pe timpul decadenței industriale în Karlsruhe, în zilele aceste și-a ținut congresul general.

Intre frumoasele și interesante expuneri, o mare senzație a stârnit expunerea dlui dr. Ferdinand Sauerbrück, profesorul de renume mondial, dela München, care a arătat cum, tuberculoza pulmonară poate fi tratată cu reușită bună prin intervenție chirurgicală.

Ideea de bază a studiului este că, prin tratamentul chirurgical a plămânului în acest fel, se produce contractura artificială a plămânului.

În expunerea sa profesorul Sauerbrück a explicat metoda sa în mod amănunțit, arătând că astfel a putut realiza însănătoșirea a 30—40% dintre tuberculoși atacați numai la un plămân.

Se edifică un palat monstruos în Geneva pentru Liga Națiunilor

Geneva. — Liga Națiunilor a emis un concurs pentru edificarea palatului monstruos a Ligei Națiunilor, care va avea o sală de consiliu, unde vor putea fi prezenți peste treimii de persoane deodată.

În afară de Rusia și Statele-Unite, inginerii și arhitecții din toate țările concurează emulându-se prin prezentarea celor mai desăvârșite planuri de construcție.

Acest palat va fi zidit pe malul lacului Geneva, cu fața înspre muntele Mont Blanc.

În acest scop s'a prevăzut 13 milioane franci francezi.

Locul destinat pentru acest palat este chiar acolo, unde a fost asasinată în anul 1898, regina Elisabeta a Ungariei de către nihilistul Luccheni.

Henry Barbusse grav rănit

Paris. — „Liberté“ anunță că, balconul palatului lui Henry Barbusse s'a prăbușit chiar în timpul când acolo se înțeținea Barbusse și un oaspe al său un subprefect, căzând ambii dela înălțime.

Cu legiuni grave, ambii au fost internați într-un spital.

Mari inundații în Rusia

Moscova. Regiunile Volgei și a Donului sunt amenințate cu inundații. Din ordinul guvernului s'a luat măsuri pentru pregătirea evacuării populației din acele regiuni.

Un fost ministru bulgar la pușcărie

Sofia. Postul ministru de finanțe Turlakoff, acuzat că și-a însușit banii Statului, a fost condamnat la Curtea de Casație, la trei ani închisoare, cu pierderea drepturilor civile pe timp de 10 ani, precum și la circa 10 milioane leva, despăgubiri către Stat. Turlakoff a fost unul dintre conducătorii partidului agrarian moderat.

America nu împrumută statele, cari n'au ratificat plata datoriilor

Berlin. Din New-York se anunță, că guvernul american a adresat tuturor cercurilor financiare avertismentul de a nu acorda nici un fel de credit statelor cari n'au ratificat până acum convențiile pentru plata datoriilor în America.

Târgul de mostre din Praga

Camera de Comerț și de Industrie din Arad aduce la cunoștință generală că Târgul de Mostre din Praga se va ține dela 20 până la 27 Martie 1927.

Inchiderea universității din Viena

Viena. — Rectoratul Universității din Viena a dispus suspendarea tuturor prelegerilor și închiderea Universității, din cauza ultimelor scandaluri studențești.

Congresul budiștilor contra bolșevicilor

Londra. — Din Mukden se anunță că acolo a fost un mare congres al budiștilor, la care a asistat șeful lor suprem Tași Lama. Acesta a ținut un discurs contra bolșevismului despre care a spus că e anti-religios și ostil budismului.

În ajunul anulării tratatului comercial anglo-rus

Londra. — Cercurile conservatoare engleze susțin necesitatea anulării tratatului comercial cu Rusia.

Delegația comercială rusă chiar face pregătiri de plecare. În ultimele zile, biroul rus a concediat numeroși funcționari.

Taxele pentru baluri și serate

DI ministru Goga călătorind prin Cluj a spus reprezentanților ziarelor, că noul tarif pentru localurile de petrecere nu se va aplica serateelor și petrecerilor, cari au scop de interes comun de umanitate sau binefacere.

Viforul depe Marea-Neagră

București. Azi noapte a băntuit un vifor teribil pe Marea-Neagră, din care cauză azi n'au putut pleca vapoarele din portul Constanța.

Naufragiul vaporului „Împăratul Traian“

București. Eri noaptea a naufragiat vaporul „Împăratul Traian“, în apropierea Tuzlei, echipajul a fost salvat prin vapoarele sosite în ajutor.

Exploatatorul Sven Hedin va pleca cu aeroplanul în Asia

Paris. Se confirmă știrea că exploatatorul, de renume mondial Sven Hedin, va pleca în curând cu aeroplanul în Asia.

Aceasta călătorie documentează marile progres ajuns în fabricarea, perfectizarea aeroplanelor.

Poșta redacției.

I. Frâncescu învățător Sepreș. Nu putem publica cele trimise de d-voastră, rugăm să vă adresați autorităților competente, pentru doleanțele de acest soi.

RESTAURANT ROMÂNESC!

Funcționari români din Arad și județ, luați masa numai la restaurantul românesc „PALACE“, Arad, Strada Ionel C. Brătianu. Mănăări bune și ieftine. :. serviciu punctual.

BURSA

Cursurile devizelor Zürich

Inchiderea dela 7 Februarie 1927

Berlin	123.20
Amsterdam	207.95
New-York	520.—
Londra	2521.75
Paris	2043.50
Milano	2215.50
Praga	1539.—
Budapesta	9090.—
Belgrad	913.50
București	295.—
Varșovia	57.50
Viena	7330.—

— BUCUREȘTI — Devize

Paris	703.—
Berlin	42.85
Londra	864.—
New-York	178.—
Italia	738.—
Elveția	3430.—
Viena	25.50
Praga	538.—

— Valute

Napoleon	722.—
Mărci	42.50
Leva	128.—
Lire otomane	90.—
Lire sterline	865.—
Fr. rancezi	—7 10—
Fr. elvețieni	34.50—
Lire italiene	7.80—
Drahme	2.10—
Dinari	3.15—
Dolari	178.—
Marca poloneză	21.—
Cor. austr.	25.50
Cor. ung.	—
Cor. cehoslov.	5.40.—

KNAPP

Il vopsește și curăță haine. — Atelierul în Arad, Str. Episcopul Radu 10. — Loc pentru strângerea hainelor în Arad, Str. Brătianu 11. În edificiul Băncii Agrare Timișana. 271

BECURILE uzate pe lângă supraplădire le schimbăm cu nouă, sticle și obiecte de porțelan spartă le lipim, special, cadre pentru tablouri și lucrări de sticlărie pe lângă prețuri ieftine la sticlăria

SCHWARCZ Arad, lângă biserica izraelită. 484

Prețurile cele mai ieftine la MUZSAY Arad,

Vis-a-vi de teatru.

Costum de lână pentru iarnă Lei 1768
Baie dublu ori alster de lână Lei 2350
Palton de iarnă cu guler de blană Lei 2850
Palton de piele cu guler și căptușală de blană Lei 4000

Croitorie la măsură!

Mare de pozit de stofă.

Haine (blouse) croșetate, veste, Poulle-uri, ciorapi, m. i, saluri elegante de mătase, tricouri. (indispens.) se capătă pe lângă prețuri convenabile la **SZÁNTÓ**, Str. Eminescu 6. Arad. 245

Dacă aveți nevoie de

ANUNT

modern, efctuos, cercetați Admini-oo străția oo

„Cuvântul Ardealului”

din Arad, Strada Românei Nr. 6.

Reclama este sufletul comerțului!

Încearcă și vei vedea că „COLORIT” scoate culoarea stofelor vopsite, din albituri: rujina, cerneala și petele de poame. Comercianților la dorință le servim cu mustre.

Griji, Tăticule!

Stofe școlare, metru Lei 460

Stofă școlară extra-

fină, metru . . . Lei 560

la **MUZSAY** ARAD

vis-a-vis de teatru. (589)

Buchete și cununi ocazionale foarte frumoase, flori în diferite variațiuni, asortiment bogat cu prețuri convenabile **florăria JANOSI**, ARAD, Str. Eminescu 20-22. ATENȚIE! Firma JANOSI exclusiv numai în Str. Eminescu 20-22 există. Celelalte cu numele Janosi folosesc nume fals. 262

Dacă vrei să dejezezi sau să cini ieftin și să fii servit ooo conștiincios caută ooo

hala de vin a viticulturii „Minorităților” aranjată cu gust. Arad, Str. Brătianu No 2. — Vinuri escelente! Deschis până la ora 12. ooo 511

Atelierul de broderii, țesături și cusături naționale

al doamnei **Cristina Sabău**

Arad, Strada Gojdu Nr. 17.

Confecționează; Cuverturi de pat, perdele, fețe de masă, lîngerie etc. Specialități de batiste. Bogat asortiment de modele artistice pentru brodat. :: Imprimăriuni de modele pe pânză. 1

Dacă te dor picioarele sau tălpile ou suferi și nu amăna îngrijirea lor și caută atelierul lui **IOAN RADA** pantofar în Arad, Str. Caragiale Nr. 20., care toarnă imediat modelul în ipsos (gips) și execută și pentru cele mai suferinzi picioare ghete comode. 279

Imprimeria Județului S. A.
Arad, Str Gh. Lazar No. 17.

Execută tot soiul de tipărituri aparținătoare artei tipografice. — Depozit de imprimare :: primare secretariale și advocațiale. ::

„COLORIT” laborator chimic **ARAD.** 483

Direcțiunea Uzinelor de a orașului Arad.

Se află în situație plăcută, ca să servească On. Public cu energie înaltă, cu a cărui ajutor putem ca în timpul de pace să mină, încălzi, pregăti mâncări, a călca rufe și a ne scălda. Necesare și montările le execută a pe rate și pe prețuri

Uzinele Comunale Secția gaz aerian:
Arad, Str. Muciu Scevola 9, 11, 13. — Telefon: 2

Blorul uzinelor
din Str. Eminescu No. 4, stă la dispoziția On. p 3 ce privesc comenzile etc.

De vânzare

o casă în stare foarte bună, cu prăvălie, restaurant și debit de tutun, existentă de 30 ani. 586

Adam Kelcs, Semlac.

Primăria comunei Zerind.

Nr. 110—1927. 584

Publicațiune.

Primăria comunei Zerind publică licitație pentru furnizarea 1 (una) mașină de fier la locuința notarială, pe ziua de 28 Februarie a. c. la orele 16.

Ofertele se vor adresa primăriei. Se va avea cont la licitație de art. 72—80 din lerea contabilității publice.

La caz de va fi fără rezultat, se va ține nouă licitație cu data de 16 Martie a. c. la orele 16. Zerind, la 31 Ian. 1927.

Primăria,

Primăria comunei Zerind.

Nr. 111—1927. 584

Publicațiune

Să publică licitație pentru îngrădirea locului de tîrg de vite și a cimiterului al comunei Zerind, pe ziua de 28 Februarie 1927 la ora 16^{1/2}.

Licitația minuentă se va ținea oral și conf. art. 72—80 din legea contab. publice.

Condițiunile se pot vedea la Primărie sub în orele oficioase. Zerind, la 31 Ian. 1927.

Primăria,

Citiți Cuvântul Ardealului!

Primăria comunei Zerind.

Nr. 109—1927. 584

Publicațiune.

Primăria comunei Zerind publică licitațiune pentru furnizarea 148 stîng. lemne de foc calitatea primă, pe ziua de 28 Februarie 1927 la orele 15^{1/2}.

Ofertele se vor da până în ziua licitații.

Licitația se va ținea în conf. cu art. 72—80 din legea contabilității publice.

La caz de va fi fără rezultat, licitația se va ținea din nou pe ziua de 16 Martie la orele 15^{1/2} Zerind, la 31 Ianuarie 1927.

Primăria

În toată ziua mezel peie, carne de porc, clisă, toifelu de cărn peie la

Șumandan Gheorghe

Bulev. Regele Ferdinand
Cer sprijinul Onor. public

Primăria comunei S

Nr. 70—1927.

Publicațiune

Primăria comunei S licitație publică în a Martie 1927 la ora 10. tru lîferarea 192 m. la pe seama localului pri tarului și școalei de su

Licitația se va ține formitate cu art. 72—contabilității publice.

Condițiunile se pot biroul notarial.

Șepreus, la 19 Ian.

Primar: Perv Georg. No

Insertii se p a Administrația

Primăria comunei S

Nr. 71—1927.

Publicațiune

Se aduce la cunoștință că în ziua de 25 1927 la orele 10 a. m. lul primăriei Șepreus s licitație publică pentru dreptului de tîrg a com reuș pe anul 1927.

Licitația se va ținea mirate cu art. 72—83 i contabilității publice.

Șepreus, la 19 Ianuar Primar: Perv Georg. No

Primăria comunei S

Nr. 108—1927.

Publicațiune

Primăria comunală 4 ține licitație minuentă 28 Februarie a. c. la în localul primăriei pe fectionarea vestmintelor și vară celor 4 guar și anume:

4 bucăți mantale de 4 bucăți vestoane de 4 bucăți vestoane de 4 bucăți pantaloni de 4 bucăți pantaloni de

La licitație se poate cu oferte închise până licitații tinăndusă con 72—80 din legea co publice.

În caz când licitația v fără rezultat se va ține de 16 Martie 1927 la nouă licitație. Zerind, la 31 Ianuar